

Небесна литургија

Хај, шта се оно чује из даљине:
Дал су вјетри, дал су вихорови,
Ил шуморе горе јаворове,
Ил са земљом трава разговара,
Ил пјевају на небеси звјезде?
Нит су вјетри, нит су вихорови,
Нит шуморе горе јаворове,
Нит са земљом трава разговара,
Нит пјевају на небеси звјезде,
Но служи се света литургија
У небесном царству Христовоме.
Службу служи Јован Златоусти
И са њиме три стотине владика,
Све владике земних мученика
И три хиљад' часних свештеника,
Свештеника Божјих угодника.
Ђаконује ђаконе Стеване
И са њиме свети Лаврентије.
Свети Павле чита Посланије,
Свети Лука свето 'Вангелије,
Крсте држи царе Константине
А рапиде свети стратилати
Димитрије и с' њим Прокопије,
Георгије и с' њим Јевстатије
И остали многи стратилати.
Огањ носи Огњена Марија,
Тамјан пали Громовник Илија,
Свети Врачи помазују миром
А Крститељ водом покропљава.
Херувими поје Херувиду
А Цар славе сједи на престолу
Лицем својим небо осветљава.
С десна му је света Богомајка
Огрнута звјезданом порфиром,
Свети Сава жезал придржава,
А народа ни броја се не зна,
Више га је но на небу звјезда.
Измјешани свеци с анђелима
Па се не зна ко је од ког љепши.
Кад се света литургија сврши
Светитељи Христу прилазили
И пред њиме поклон учинили,
Најпоследњи светитељу Саво

И са Савом Срби светитељи.
Свети Саво метаније прави,
Ал се не хте светац да усправи
Већ остаде на земљи лежећи.
Тад прилази света Богомајка
Да подигне светитеља Саву,
Јер јој Саво Хилендар посвјети,
Ал се Саво диже на кољена
И даље се дићи не хоћаше
Већ остаде пред Христом клечећи.
Благи Христос Саву миловаше
Од милоште вако му збораше:

"Чедо моје Немањићу Саво,
Што си ми се тако растужио,
Што си ми се тако расплакао,
Никад тако ти плакао ниси,
Ниси тако плакао за Косовом
Кад је српско потамњело царство,
Потамњело царство и господство.
Казуј мени, моје чедо драго,
Како стоји сада Србадија:
Како стоји вјера у Србаља,
Јесу л' Срби кано што су били
Или су се Саво измјенили,
Поју ли ми многе литургије,
Дижу ли многе задужбине.
Кано некад у време Немање
И сина му светитеља Саве,
И славнога Милутина краља,
И Стевана милог ми Дечанца,
И Лазара мога мученика
И Милице славне Љубостињке,
Ангелине мајке Крушедолке,
И осталих цара и кнегиња,
Дал' се и сад тако Бог поштује,
Дал' Србијом свете пјесме брује,
Јеванђеље дал' се моје шири,
Српска земља дал' тамјаном мири,
Светли ли се образ у Србина
Пред људима и пред анђелима,
Великаши дал' праведно суде,
Богаташи дали милост дјеле,
Дал' сусједа сусјед оправдава,
Дал' нејаког јаки подржава,
Поштује ли млађи старијега,

Дал' дјевојке држе дјевојаштво,
Дал' попови по светињи живе,
Калуђери дал' за народ клече
И дал' греју пештере сузама
И за народ топлим молитвама.
Дали народ недељу свјеткује,
Дал' празником цркву испуњује?
Казуј мени, дични светитељу,
Српског рода други спаситељу,
Каква ти је голема невоља
Те ти рониш сузе низ образе,
Пјесму неба плачем завршаваш?"
Тад говори светитељу Саво:

"О Господе велики и силни,
Пред киме се тресу херувими,
Има л' ишта теби непознато?
Та ти видиш срце у човјеку
И познајеш најтајније мисли.
Видиш црва под кором грмовом,
Под каменом гују отровницу,
На дну мора свако зрно пјеска.
Не могу се од тебе сакрити
Тамних људи тамна безакоња,
Због којих си на крсту висео;
Али твоја љубав све прекрива,
Из љубави незнаније јављаш,
Из љубави ти о знаном питаш,
Да ти кажем што ти боље знадеш."

"Нису Срби кано што су били.
Лошији су него пред Косовом,
На зло су се свако измјенили.
Ти им даде земљу и слободу,
Ти им даде славу и побједу,
И државу већу Душанове,
Ал даром се твојим погордише,
Од тебе се лицем окренуше.
Господа се српска изметнула,
На три вјере оком намигују,
Ал ни једну право не вјерују,
Православље љуто потискују.
Одрекли се српскога имена,
Одрекли се својих крсних слава,
Свеце своје љуто увредили.
А ко диже цркву задужбину,

Не диже је теби него себи.
Цркве дижу да их виде људи,
Цркве дижу, Богу се не моле,
Нит Божији закон испуњују.
Великаши правду погазили,
Богаташи милост оставили,
Не поштује млађи старијега,
Но се млађи паметнији гради,
Нит нејаког јаки подржава,
Већ га ломи док га не саломи,
Нит сусједа сусјед оправдава,
Већ се куне криво за неправду
Због блатњаве земље од аршина.
Свештеници вјером ослабили,
Калуђери посте оставили,
Нит дјевојке држе дјевојаштво,
Свилу носе, грехом се поносе,
Млади момци поштењу се смију,
А свој разврат ни од ког не крију,
Нити народ за недјељу мари,
Ни за празник ни обичај стари,
Нит празником цркве испуњује,
Празне цркве ка пећине пусте,
Празне душе, па празне и цркве;
Свуд се црни црно безакоње,
Стид ме једе и стид ме изједе,
Због гријеха народа мојега,
Што и мене држиш близу себе.
Зато плачем мој предраги Спасе,
Вјечност ми је кратка за плакање,
Волио бих и у паклу бити,
Само Срби Богу да се врате."

Мирно Господ саслушао Саву,
Па подиже своју свету главу;
И мислима небеса потресе.
Заблисташе муње и громови,
Надуше се гарави облаци,
Лед се просу о Петрову дану,
Сва побјеле земља Србинова,
Ка од губе губава гријешница.
Закукаше Срби у невољи,
Ал се живог Бога не сјетише,
Нити Бога ни својих гријеха.
А све Саво на кољена клечи,
Блиједо му лице од ужаса.

Тада Господ устеже облаке,
Да не падне киша ни росица,
Благо сунце у жар се обрати,
Сва сагоре земља Србинова,
Пресушише рјеке и потоци,
Прекапише дубоки кладенци.
Закукаше Срби у невољи,
Ал се живог Бога не сјетише,
Нити Бога ни својих гријеха.
А све Саво на кољена клечи,
Блиједо му лице од ужаса.
Тада Господ ваши попустио,
По воћу се ваши ухватише
Обрстише шљиве и јабуке,
Сасушише питоме воћњаке
По питомој земљи Србиновој.
Закукаше Срби у невољи,
Ал се живог Бога не сјетише,
Нити Бога ни својих гријеха.
А све Саво на кољена клечи,
Блиједо му лице од ужаса.
Тада Господ помор попустио,
Да помори и старо и младо.
Ударише љуте болезање,
Тесна гробља а мало гробара,
Гробарима отежаше руке.
Закукаше Срби у невољи,
Ал се живог Бога не сјетише,
Нити Бога ни својих гријеха.
А све Саво на кољена клечи,
Блиједо му лице од ужаса.
Тада Господ кризу попустио.
Пуна земља свакога обиља,
А сви вичу: нигдје ништа нема.
Закукаше Срби у невољи,
Ал се живог Бога не сјетише,
Нити Бога ни својих гријеха.
А све Саво на кољена клечи,
Блиједо му лице од ужаса.
Тад Сатану Господ одрјешо,
Из пакла га на Србе пустио,
Да до рока своју вољу врши,
И да чини што је њему драго,
Са државом и са српским тјелом,
Само да се не дотиче душе.
А Сатана војске подигао,

Од звјериња свога и људскога,
Све од самих Божјих противника,
И својијех једномишљеника,
Којих би се марва застидјела,
И вепрови дивљи посрамили.
Пакленим их огњем наоружо,
Повео их на земљу Србију.
Пљуну огањ из адових жвала,
Па запали кућу Србинову,
Све разгради што је саграђено,
Све прождера што је умјешено,
Све однесе што је изаткано,
Све разграби што је уштеђено,
Све раскући што је закућено,
Све поплува што је освећено,
А господу у окове веза,
Старјешине врже на вјешала,
Ил' умори глађу у тамници,
Поби момке, зацрни ђевојке,
Згрчи мајке над кољевке празне,
Над кољевке празне и кржаве.
Још завеза језик у Србина,
Да не смије пјеват ни кукати,
Нити Божје име спомињати,
Нити брата братом ословити;
Још завеза ноге у Србина,
Да не смије слободно ходити,
Осим тамо куд га коноп води,
Коноп води или куда гони;
Још завеза руке у Србина,
Да не смије радити ван кулака,
Нити сјести, нити хљеба јести
Без сатанске горде заповјести,
Нити ђецу своју својом звати,
Нит слободно мислит ни дисати.
Тако ишло задуго земана
Док набуја земља Србинова
Од мртвијех српскијех тјелеса,
И од крви српских мученика,
Ка тијесто од јакога квасца.
Тад анђели Божји заплакали,
А Срби се Богу обратили,
Јединоме своме пријатељу,
Јединоме своме спаситељу,
Вишњем Богу па пресветоме Сави.
Тад' се Саво стресе од ужаса,

Скочи, викну иза свега гласа:
"Мили Боже, поштеди остатак!"
Тад је Господ послушао Саву,
На српско се робље ражалио,
Те Србима гријехе опростио.
Засија се лице Србиново,
Зазвонише звона на весеље,
Замириса земља од тамјана,
Заблиста се Христова истина,
Зацари се милост и поштење,
Анђели се са неба спустише,
Па Србију земљу загрише.
Хај, шта се оно чује из даљине?
То се опет служи литургија,
У небесном царству Христовоме.
Службу служи светитељу Саво,
И са њиме три стотин владика,
И три хиљад српских свештеника.
Ђаконује архиђакон Стево,
А са њиме ђакон Авакуме
Што на коцу за Христа пострада,
На баиру усред Биограда.
А цар славе сједи на престолу,
Док са земље грми ка олуја,
То Србија кличе – Алилуја!
Благо мајци која Саву роди
И Србима док их Саво води.

Copyright (C) 2003 Библиотека Св. Наум

Овај текст је преузет са сајта <http://www.bsn.org.yu/index.php?id=gl/01/086>